Η ενανθρώπηση του Θεού είναι γεμάτη φιλανθρωπία (Αγ. Κύριλλος Αλεξάνδρειας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 25 Δεκεμβρίου, 2014

Επειδή όμως
αυτά, και μύρια άλλα και δυσδιήγητα είδη της θείας οικονομίας λίγους ευεργέτησαν, ενώ οι υπόλοιποι άνθρωποι έμειναν αθεράπευτοι, τότε λοιπόν, τότε έγινε το μεγάλο και απερίγραπτο μυστήριο της ενανθρωπήσεως. Γιατί ο ίδιος ο Λόγος του Θεού, ο δημιουργός όλης της κτίσεως, ο άπειρος, ο απερίγραπτος, ο αναλλοίωτος, η πηγή της ζωής, το φως που προήλθε από το φως, η ζωντανή εικόνα του Θεού, η ακτινοβολία της δόξας, η σφραγίδα της υποστάσεώς του, προσλαμβάνει την ανθρώπινη φύση και ανακαινίζει την εικόνα του που είχε καταστραφεί με την αμαρτία, και ανανεώνει τον ανδριάντα που είχε παλιώσει από τον υιό της πονηρίας, και τον κάνει πιο χαριτωμένο από τον πρώτο, όχι δημιουργώντας τον πάλι από χώμα, όπως παλιά, αλλά δεχόμενός τον ο ίδιος, χωρίς να μεταβάλει τη θεϊκή φύση σε ανθρώπινη, αλλά ενώνοντας την ανθρώπινη με τη θεϊκή. Γιατί, μένοντας αυτό που ήταν, έλαβε αυτό που δεν ήταν. Και αυτό μας το διδάσκει ο μακάριος Παύλος φωνάζοντας• «Ας επικρατεί μεταξύ σας το ίδιο φρόνημα, που υπήρχε και στον Ιησού Χριστό, ο οποίος, αν και είχε θεϊκή ύπαρξη, δεν θεώρησε κάτι σαν αρπαγή το ότι ήταν ίσος με τον Θεό, αλλά ταπείνωσε τον εαυτό του, παίρνοντας μορφή δούλου». Από αυτά είναι φανερό ότι η μορφή του Θεού, μένοντας αυτό που ήταν, έλαβε τη μορφή δούλου. Και μορφή δούλου δεν ονομάζει αυτό που φαίνεται μόνο στον άνθρωπο, αλλά όλη τη φύση του ανθρώπου. Γιατί, όπως η μορφή του Θεού σημαίνει την ουσία του Θεού, γιατί το Θείο είναι χωρίς μορφή και σχήμα, και κανείς που έχει τα λογικά του δεν μπορεί να πει ότι ο ασώματος και ασύνθετος έχει μορφή και διαίρεση μελών, έτσι η μορφή του δούλου φανερώνει όχι μόνο αυτό που φαίνεται, αλλά όλη την ουσία του ανθρώπου.

Για χάρη τίνος ο Θεός Λόγος προσέλαβε την ανθρώπινη φύση.

Επειδή ο Δημιουργός λυπήθηκε τη δική μας
φύση, που δεχόταν πόλεμο από τον Πονηρό και βαλλόταν με τα δηλητηριασμένα βέλη της αμαρτίας και στελνόταν στο θάνατο, ήρθε σε βοήθεια της εικόνας και κατανίκησε εκείνους που την πολεμούσαν, όχι

χρησιμοποιώντας απλώς τη θεϊκή δύναμη, ούτε χτυπώντας τους αντιπάλους με τη βασιλική εξουσία, ούτε επιστρατεύοντας αγγέλους, ούτε παίρνοντας ως συμμάχους του τους αρχαγγέλους, ούτε οπλίζοντας εναντίον των έχθρων κεραυνούς ή αστραπές, ούτε εμφανιζόμενος στη γη με Χερουβίμ και καταδικάζοντας τους αντιδίκους μας, αλλ’ αφού έγινε ένας από τους ένοχους και πολεμουμένους, και κρύβοντας επιμελώς τη μεγαλοπρέπεια της θεότητας με την ευτέλεια της ανθρώπινης φύσεως, και προαλείφοντας τον άνθρωπο που φαινόταν σε πάλη, και στεφανώνοντάς τον μετά τη νίκη. Και από παιδί διδάσκοντας την αρετή και οδηγώντάς τον στο ψηλότερο σημείο της δικαιοσύνης, και διαφυλάσσοντάς τον αήττητο και απαλλαγμένο από τα βέλη της αμαρτίας, επιτρέποντάς τον όμως να υποστεί θάνατο, για να ελέγξει την αδικία της αμαρτίας και να καταργήσει τη δύναμη του θανάτου.

Γιατί, εάν επιτίμιο εκείνων που ήταν κάτω
από την αμαρτία ήταν ο θάνατος, εκείνος που είναι για πάντα απαλλαγμένος από αυτήν, είναι δίκαιο να απολαμβάνει τη ζωή και όχι τον θάνατο. Όμως η αμαρτία, αν και ηττημένη, καταδικάζοντας σε θάνατο τον νικητή και εκδίδοντας εναντίον του την ίδια απόφαση που εξέδιδε πάντοτε εναντίον των ηττημένων, συνελήφθη να αδικεί. Γιατί, στέλνοντάς τον μέχρι τους δέσμιους του θανάτου, επειδή το έκανε σύμφωνα με τον νόμο, της επιτρεπόταν να το κάνει. Όταν όμως επέβαλε τα ίδια επιτίμια και στον αθώο και ανεύθυνο, που ήταν άξιος για τιμές και αναδείξεις σε υψηλά αξιώματα, κατ’ ανάγκη ως άδικη εκδιώκεται από την εξουσία. Και αυτό διδάσκοντάς το ο μακάριος Παύλος, έλεγε·«Εκείνο που δεν μπορούσε να κάνει ο νόμος, επειδή του έλειπε η δύναμη λόγω της σάρκας, το έκανε ο Θεός στέλνοντας τον Υιό του με σώμα που έμοιαζε με το δικό μας αμαρτωλό σώμα, ως θυσία για την αμαρτία, καταδικάζοντας έτσι την αμαρτία στη σάρκα, για να εκπληρωθεί η απαίτηση του νόμου σε μας, οι οποίοι δεν ζούμε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σάρκας, αλλά σύμφωνα με τις οδηγίες του Πνεύματος».

Αυτό που λέγει σημαίνει το εξής· Σκοπός
του νόμου, λέγει, ήταν να δικαιώσει τη φύση των ανθρώπων, αλλά αδυνατούσε να το κάνει αυτό, όχι από δική του αδυναμία, αλλ’ εξαιτίας της νωθρότητας των ακροατών του. Γιατί, όντας επιρρεπείς προς την ηδονή της σάρκας, απέφευγαν τις ταλαιπωρίες των απαιτήσεων του νόμου, και επιδίδονταν στις ηδυπάθειες του σώματος. Γι’ αυτό, λέγει, ο Θεός των όλων στέλνοντας τον Υιό του με τη μορφή του σώματος της αμαρτίας, δηλαδή με ανθρώπινη φύση, απαλλαγμένη όμως από την αμαρτία, ως θυσία για την αμαρτία, καταδίκασε την αμαρτία στη σάρκα, ελέγχοντας την αδικία της, επειδή υπέβαλε στα επιτίμια των αμαρτωλών τον ανεύθυνο και απαλλαγμένο από την αμαρτία, και το έκανε αυτό όχι για να δικαιώσει τον άνθρωπο που

προσέλαβε, αλλά για να εκπληρωθεί, λέγει, η απαίτηση του νόμου σε μας που δεν ζούμε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σάρκας, αλλά με την καθοδήγηση του Πνεύματος. Καθόσον η ευεργεσία του Σωτήρα μας εκτείνεται σ' όλη τη φύση των ανθρώπων, γιατί, όπως με τον προπάτορα Αδάμ γίναμε μέτοχοι της κατάρας και βρεθήκαμε όλοι δέσμιοι του θανάτου όπως εκείνος, έτσι γινόμαστε μέτοχοι και της νίκης του Σωτήρα Χριστού, και θα συμμετάσχουμε στη δόξα και θα απολαύσουμε μαζί του και τη βασιλεία. Και αυτών μάρτυρας είναι ο μακάριος Παύλος, υπενθυμίζοντας και τα παλιά και τα νέα, και δείχνοντας ότι τα παλιά καταργήθηκαν με τη δικαίωση του Σωτήρα.

Όπως γίναμε μέτοχοι του θανάτου του Αδάμ, έτσι θα γίνομε μέτοχοι και της ζωής του Κυρίου.

«Εάν με το παράπτωμα του ενός», λέγει,
«πέθαναν πολλοί, η χάρη του Θεού και η δωρεά που ήρθε με τη χάρη του ενός ανθρώπου Ιησού Χριστού, ήταν υπεραρκετή για τους πολλούς». Και λίγο παρακάτω• «Άρα λοιπόν, όπως με το παράπτωμα του ενός η καταδίκη κυριάρχησε σε όλους τους ανθρώπους, έτσι και η δίκαια πράξη του ενός ήταν δικαίωση και ζωή για όλους τους ανθρώπους. Γιατί, όπως με την παρακοή του ενός ανθρώπου έγιναν αμαρτωλοί οι πολλοί, έτσι και με την υπακοή του ενός θα δικαιωθούν οι πολλοί». Τα ίδια διδάσκει πιο καθαρά και στην προς Κορινθίους επιστολή λέγοντας· «Όπως με τον Αδάμ όλοι πεθαίνουν, έτσι και με τον Χριστό όλοι θα ζωοποιηθούν». Από αυτά είναι φανερό, ότι η νίκη του Σωτήρα μας είναι δική μας νίκη, αφού η ήττα του προπάτορά μας υπήρξε ήττα όλων και πρέπει, όπως γίναμε μέτοχοι της πράξεως εκείνου, έτσι ν' απολαύσουμε και τα αγαθά μαζί με εκείνον που έλαβε σάρκα από εμάς και δοξάσθηκε για μας. Γι' αυτό και ο θείος απόστολος έλεγε· «Εκείνους που τους ήξερε από πριν, αυτούς και προόρισε να γίνουν όμοιοι με την εικόνα του Υιού του, ώστε αυτός να είναι πρωτότοκος ανάμεσα σε πολλούς αδελφούς. Εκείνους που αυτός προόρισε, εκείνους και κάλεσε, και εκείνους που κάλεσε, αυτούς και δικαίωσε, και εκείνους που δικαίωσε, αυτούς και δόξασε». Και κάπου αλλού λέγει· «Εάν είμαστε παιδιά του, είμαστε και κληρονόμα του· κληρονόμοι του Θεού και συγκληρονόμοι του Χριστού, εάν βέβαια πάσχουμε μαζί του, για να δοξασθούμε και μαζί του». Και αλλού· «Εάν υπομένουμε, και θα βασιλεύουμε μαζί του». Για χάρη λοιπόν όλης της φύσεώς μας ο Λόγος του Θεού προσέλαβε τη δική μας απαρχή, ώστε, οδηγώντας την μέσα από κάθε αρετή, να προκαλέσει σε πάλη τον ανταγωνιστή, και να αποδείξει ότι ο αθλητής

είναι ανίκητος, και αυτόν να τον δοξάσει, ενώ εκείνου την πράξη να την στηλιτεύσει, και να κάνει όλους να κινηθούν με θάρρος εναντίον του. Γι' αυτό στα ιερά Ευαγγέλια έλεγε, άλλοτε, «Είδα τον Σατανά να πέφτει σαν αστραπή από τον ουρανό», και άλλοτε πάλι, «Εάν κάποιος δεν μπει μέσα στο σπίτι του ισχυρού και δεν δέσει τον ισχυρό, πώς είναι δυνατόν να αρπάξει τα σκεύη του;». Λέγοντας σπίτι του ισχυρού εννοεί την ανθρώπινη φύση, η οποία έχει αυτομολήσει προς εκείνον, ανεχόμενη να εκτελεί ό,τι διατάσσει εκείνος και επισύροντας επάνω της αυθαίρετη δουλεία. Και αλλού πάλι· «Έχετε θάρρος, εγώ νίκησα τον κόσμο». Και κάπου αλλού· «Τώρα γίνεται δίκη του κόσμου αυτού, τώρα ο άρχοντας του κόσμου αυτού θα πεταχθεί έξω. Και εγώ όταν υψωθώ από τη γη, θα σας ελκύσω όλους προς τον εαυτό μου». Και προχωρώντας το αναπτύσσει πιο καθαρά.

Ότι η ενανθρώπηση του Σωτήρα είναι κοινή ευεργεσία των ανθρώπων.

«Όσον άφορα την κρίση, ο άρχοντας του κόσμου αυτού έχει κριθεί». Και πάλι· «Έρχεται ο άρχοντας του κόσμου αυτού, και επάνω μου δεν έχει καμμιά δύναμη». Όντας δηλαδή απαλλαγμένος από κάθε αιτία, δεν είχε κανένα από τα σπέρματα του διαβόλου. Γι' αυτό και κατάργησε την τυραννία του και τον έβγαλε έξω, και έκανε να τον καταπατούν εκείνοι που προηγουμένως ήταν δούλοι του, ενθαρ¬ρύνοντάς τους και λέγοντας• «Να, σας δίνω την εξουσία να πατάτε πάνω σε φίδια και σκορπιούς και πάνω σε όλη τη δύναμη του εχθρού». Για να δούμε όμως και την ίδια την πάλη προς τον διάβολο, ας πάμε στην ιστορία των Ευαγγελίων. Οδηγήθηκε ο Ιησούς από το Πνεύμα μετά τη βάπτισή του στην έρημο, για να πειρασθεί από τον διάβολο. Οδηγήθηκε βέβαια όχι ο Λόγος του Θεού, αλλά ο ναός (άνθρωπος) που προσλήφθηκε από τον Θεό Λόγο από τους απογόνους του Δαβίδ. Γιατί το άγιο Πνεύμα δεν οδήγησε τον Θεό Λόγο για να παλέψει με τον διάβολο, αλλά τον ναό που έπλασε μέσα στην Παρθένο σε ναό του Θεού Λόγου. Νήστεψε σαράντα μέρες και άλλες τόσες νύχτες. Δεν θέλησε να ξεπεράσει το μέτρο εκείνων που είχαν νηστέψει παλαιότερα, για να μη αποφύγει την πάλη μαζί του ο αντίπαλος, για να μη καταλάβει ποιός κρύβεται, και αποφύγει να παλέψει μ' αυτόν που φαινόταν. Γι' αυτό μετά από τις ημέρες που είπαμε, εμφανίζει το πάθος της ανθρώπινης φύσεως και επιτρέπει στην πείνα να προκληθεί, δίνοντας λαβή σ' εκείνον μέσω της πείνας. Γιατί δεν τολμούσε να πλησιάσει, επειδή έβλεπε να γίνονται πολλά γύρω από αυτόν που ήταν ταιριαστά σε Θεό. Πράγματι όταν γεννήθηκε άγγελοι έψαλλαν, ανέτειλε άστρο που οδήγησε τους μάγους για να τον προσκυνήσουν, έβλεπε τους κορυφαίους της παρατάξεως αυτής, αλλά και τον ίδιο να εφαρμόζει κάθε διάταξη του νόμου, να αποστρέφεται την κακία, να σιχαίνεται κάθε πονηρία, και αυτό σύμφωνα με την πρόβλεψη που έγινε γι'

αυτόν από τον προφήτη· «Προτού να γνωρίσει το καλό ή το κακό, αποφεύγει να πειθαρχήσει στο κακό, και προτίμα το καλό». Αλλά και ο Ιωάννης φώναζε· «Να ο Αμνός του Θεού, ο οποίος σηκώνει την αμαρτία του κόσμου». Ο Πατέρας βεβαίωσε από τον ουρανό· «Αυτός είναι ο Υιός μου ο αγαπητός, στον οποίο έδειξα την ευαρέσκεια μου». Ήρθε από πάνω η χάρη του Πνεύματος. Αυτά και πολλά άλλα τέτοια προξενούσαν κατάπληξη στον διάβολο, και δεν τον άφηναν να έρθει κοντά στον αγωνιστή της φύσεώς μας. Όταν όμως δέχθηκε την προσβολή της πείνας και τον είδε να έχει ανάγκη από τροφή, και να μη μπορεί να αντέξει περισσότερο από τους παλιούς άνδρες, πλησιάζει, νομίζοντας ότι βρήκε πολύ μεγάλη ευκαιρία, και πιστεύοντας ότι θα τον νικήσει εύκολα.

(Αγ. Κυρίλλου Αλεξανδρείας. «Περί ενανθρωπήσεως του Θεού Λόγου», Ε.Π.Ε. 10, σ. 27, 39-47)

(Πηγή ηλ. κειμένου: pemptousia.gr)